

Twórcza Wioska Baszowice

Opis projektu

W Baszowicach, niewielkiej świętokrzyskiej wsi, tradycyjne rzemiosło ma się wciąż dobrze. Animatorzy zastanawiali się, jak sprawić, by pozostało żywe i jak poprzez międzypokoleniowy dialog połączyć dawne techniki z nowymi. Jedna z nich od dawna prowadziła zajęcia z szydełkowania w kole gospodyń wiejskich, a druga – malarka i miłośniczka street artu – była ich uczestniczką. Postanowiły rozszerzyć działalność o inne tradycyjne formy rękodzielnictwa, poszukać dla nich nowych, zaskakujących form i stworzyć wieloelementową instalację artystyczną w przestrzeni publicznej.

Na pierwszym spotkaniu opowiedziały o swoim pomysle i zaprosiły do wspólnej aktywności zarówno starszych jak i młodszych mieszkańców wsi.

Na wspólnym spacerze uczestniczki wybrały miejsca, które ozdobią. Znalazły też lokalizację dla murali, a potem uzyskały konieczne zgody na ich umieszczenie na przydrożnym murze.

Następnym etapem były warsztaty. Na pierwszy ogień poszło szydełkowanie – specjalność starszej z animatorek. Na kolejnych spotkaniach uczestniczki uczyły się od lokalnych rękodzielniczek: haftować makatki, robić wycinanki, a także odbijać w glinie wcześniej przez siebie zrobione szydełkowane koronki. Na zajęciach, na których poznały tradycyjny świętokrzyski pasiak, zaprojektowały gobelin przedstawiający lokalny krajobraz. Spotkania umilały im międzypokoleniowe rozmowy i poczęstunki: faworki, pączki, ciasta, a nawet smażone na miejscu racuchy.

Artysta Radek Kowalik pomógł im zaprojektować murale na podstawie wycinanek, które powstały na wcześniejszych warsztatach. Szkic przenieśli na ścianę za pomocą rzutnika – wszystko działo się po zmroku, co wiązało się z przygodami, między innymi spotkaniem z policją. Na szczęście uczestniczki miały przy sobie oficjalne pismo ze zgodą od lokalnego zarządu dróg. Później, już w świetle dziennym, wspólnie namalowali murale, jednak fragmenty pozostawili niedomalowane, by później inne osoby mogły je dokończyć. Zwieńczeniem wspólnych działań był wernisaż, na który zostali zaproszeni mieszkańcy wsi i okolic. W programie były warsztaty z rękodzielnictwa prowadzone przez uczestniczki projektu, wspólne kończenie murali, poczęstunek i ognisko.

Murale i gobelin przedstawiający okolicę stały się niezwykłą wizytówką ich wsi.

Kto

Animatorki projektu o sobie:

JANINA GOŁĘBSKA: Mam dużo energii, dużo wolnego czasu i pasje, którymi chcę się dzielić. Uczucie młodych ludzi daje mi to sporo frajdy. Od 1999 roku wspólnie z mężem, sołtysem, pomagam mieszkańcom i angażuję się w różne inicjatywy. Mówią o mnie, że jestem „motorem napędowym” tej wsi. Najbardziej lubię, jak w działania mogę zaangażować też innych i wspólnie działać na rzecz mieszkańców naszej wsi.

ANNA WAKSMUNDZKA: Uwielbiam street art, podsuwałam koleżankom emerytkom różne, związane z nim inspiracje, taki projekt marzył mi się więc od dawna. Cieszę się, że starsze osoby z naszej wsi są aktywne i mają chęć do działania, a ja mogę je w tym wspierać. Podziwiam je od kilku lat odkąd tutaj zamieszkałam. Uważam, że ich twórczość, ich historie są nieodkrytym skarbem naszego regionu. Poczucie przynależności do lokalnej społeczności i chęć wykorzystanie jej potencjału i umiejętności w celu tworzenia twórczego środowiska dają mi motywację do działania.

Organizacja wspierająca: Fundacja Osiołkowo

Dla kogo

Odbiorcami projektu są seniorki i seniorzy z grupy inicjatywnej oraz wszyscy mieszkańcy okolicy, którzy mają okazję uczestniczyć w spotkaniach, warsztatach i wykładach.

Po co

Cele projektu:

- międzypokoleniowa integracja poprzez kulturę i sztukę,
- budowanie grup, przestrzeni i środowisk dla twórczych działań,
- wsparcie aktywności i pasji osób starszych,
- szukanie w street artcie nowych sposobów na budowanie międzypokoleniowych relacji.

Kto może zrealizować

Podobne działania mogą zrealizować grupy/organizacje, które mają na celu integrowanie różnych grup społecznych, a w szczególności seniorów, np. kluby seniora, koła gospodyń wiejskich, ośrodki kultury.

Jak

• Krok 1. Przygotowania

Spotkajcie się w parze/grupie i zastanówcie się, czy możecie zaangażować się w kilkumiesięczne przedsięwzięcie. Zastanówcie się, kto mógłby poprowadzić warsztaty – może są wśród was osoby, które chciałyby podzielić się swoimi umiejętnościami. Skontaktujcie się z urzędem gminy, lokalnymi instytucjami i organizacjami, które mogłyby sfinansować działania lub pomóc wam znaleźć środki np. na warsztaty, materiały, poczęstunki, a także udostępnić

lokal, w którym mogłyby odbywać się spotkania. Możliwe, też, że będziecie potrzebować zgody na działania w przestrzeni publicznej.

Przygotujcie harmonogram i podzielcie się zadaniami.

• Krok 2. Promocja i zaproszenie do działań

Stwórzcie stronę na Facebooku, opowiecie tam o pomysły i zaproszcie mieszkańców w różnym wieku. Możecie przygotować i rozwiesić plakaty informujące o poszczególnych wydarzeniach. Wyślijcie informacje do lokalnych mediów, może zechcą zrobić materiał o waszej inicjatywie. Na bieżąco dokumentujcie swoje działania i relacjonujcie je w mediach społecznościowych, informujcie o kolejnych wydarzeniach.

• Krok 3. Warsztaty

Na pierwszym spotkaniu porozmawiajcie z uczestniczkami i uczestnikami o ich zainteresowaniach, wiedzy i umiejętnościach, którymi chcieliby się podzielić. Wspólnie zastanówcie się, jak nadać nową formę rękodzieła i kto mógłby wam w tym pomóc (np. zrobić hafty na t-shirtach, nanieść z użyciem sitodruku tradycyjne wzory na tkaniny albo na meble za pomocą szablonu). Oczywiście możecie zdecydować się na inną dziedzinę sztuki i np. grać nowoczesną muzykę na ludowych instrumentach. Zaproszcie do współpracy artystkę/artystę, by wspólnie poszukać nowych sposobów na połączenie dawnego z nowym.

Zaplanujcie spotkania i warsztaty związane z lokalnymi tradycjami. Wyznaczcie dzień tygodnia i stałą godzinę spotkań.

Zadbajcie też o poczęstunek, który umili wam wspólną pracę. Na bieżąco dokumentujcie swoje działania, a zdjęcia i opisy spotkań umieszczajcie na stronie internetowej lub mediach społecznościowych.

Możecie też przeprowadzić wywiady z lokalnymi twórcami/twórczyniami. Warto zapytać np. o historię tradycyjnych wzorów, rękodzieła czy rzemiosła, skąd je znają – do nagrywania wystarczy dyktafon w telefonie.

• Krok 4. Finał

Na zakończenie działań zorganizujcie wystawę. Zaproszcie mieszkańców, podziękujcie wszystkim zaangażowanym osobom i wspólnie świętujcie sukces. Dodatkową atrakcją mogą być warsztaty prowadzone przez uczestniczki i uczestników projektu. Ważne jest, by podczas finałowego spotkania zapewnić czas na rozmowę o tym, co się udało, o przyszłości, a także na podziękowania dla uczestniczek/uczestników i wszystkich osób, dzięki którym grupa mogła powstać i działać. Po zakończeniu projektu nagrania i zdjęcia możecie udostępnić na stronie internetowej współpracującej z wami instytucji – wtedy każdy będzie miał szansę je poznać.

Jak zarządzać działaniem:

Kluczowe osoby w projekcie:

- dwie osoby koordynujące: jedna odpowiedzialna za sprawy organizacyjne, druga zajmująca się angażowaniem uczestników, przygotowaniem warsztatów, zapraszaniem artystów,
- osoba odpowiedzialna za promocję (posty i relacje w mediach społecznościowych, fotografie, plakaty),
- grupa zaangażowanych uczestników.

Koszty realizacji

Najważniejsze koszty, które trzeba wziąć pod uwagę:

- wynagrodzenie dla osób koordynujących,
- wynagrodzenie dla artystki/artysty prowadzącej warsztaty,
- zestaw do nagrywania historii mieszkańców (ale można wykorzystać do tego dyktafon w telefonie),
- materiały warsztatowe oraz materiały do instalacji,
- napoje i przekąski na spotkania i warsztaty,
- druk tabliczek informacyjnych i tabliczek z kodami QR,
- catering na wernisaż,
- księgowość.

Niezbędne minimum

Konieczne są:

- przestrzeń, w której mogą odbywać się tego typu zajęcia (dobrze jest móc zostawić tam rzeczy, materiały warsztatowe),
- pomysł na połączenie dawnego rękodzieła/rzemiosła z nowymi technologiami/ trendami w sztuce/ materiałami,
- odpowiednie miejsce dla murali (jeśli się na nie zdecydujecie) i odpowiednie pozwolenia,
- współpraca z artystami, którzy mają doświadczenie w prowadzeniu warsztatów.

Linki

[Twórcza Wioska Baszowice fb](#)

[Film nagrany przez zaproszonego artystę Radka Kowalika podczas malowania murali](#)

Projekty modelowe to przykłady działań społecznych, zrealizowanych przez osoby starsze w ramach programu „Uniwersytety III Wieku – Seniorzy w Akcji”. Każdy może z nich korzystać w swoich społecznościach lokalnych. Zapraszamy do inspirowania się i realizowania przedstawionych pomysłów w najbliższym otoczeniu. Modele powstały we współpracy z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „e” ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Więcej projektów modelowych: <https://seniorzyw akcji.pl/projekty-modelowe/>

towarzystwo
inicjatyw
twórczych

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

